

провідним для визначення можливості субстантивів, які мають присвійний показник -'s. Адже близько 90% усіх випадків вживання генитива – це іменники на позначення особи. Ці результати легко пояснити, оскільки саме людина є центром всесвіту. З одного боку, вона розглядається як джерело володіння чимось або кимось і залучає до свого простору те, чим реально можна володіти, а з іншого, є джерелом активної креативної діяльності і залучає знову-таки до свого простору інші об'єкти.

Перспективами подальшого дослідження вважаємо аналіз інших пропозитивних структур на тлі текстів наукового та науково-популярного стилів сучасної англійської мови.

Література

Арутюнова Н. Д. Предложение и его смысл. Москва : Наука, 1976. 383с.

Баранова К. М. Экспансия притяжательного падежа в современном английском языке. *Иностранные языки в школе*. 2004. № 6. С. 75–81.

Гак В. Г. Номинация действия. *Логический анализ языка : Модели действия*. Москва, 1992. С. 77–84.

Золотова Г. А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. Москва : Наука, 2002. 368 с.

Морковкин В. В. Семантика и сочетаемость слова. *Сочетаемость слов и вопросы обучения русскому языку иностранцев*. Москва, 1984. С. 5-15.

(Матеріал надійшов до редакції 6.12.19. Прийнято до друку 18.02.20)

УДК: 821.111:82.09:81'373.612.2

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2020-79-23>

ШИРОКОВА І. І.

(Запорізький національний університет)

shyrokova_irina@ukr.net

ПРИРОДА В ПОЛІКОДОВОМУ ПРОСТОРИ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ КАРТИНИ СВІТУ В. БЛЕЙКА

У статті проаналізовано візуальні та вербальні засоби актуалізації природних концептів в індивідуально-авторській картині світу В. Блейка, видатного представника англійського передромантизму. Час творчості автора був пов'язаний із поширенням емпіричного погляду на всесвіт, філософського сприйняття механістичного характеру природи. Тогочасні митці формували власний концепт природи і серед інших В. Блейк через антихристиянські настрої ставився до неї як до певного всесвіту, намагався знайти відповіді на екзистенційні питання. І все ж світ природи в індивідуально-авторській картині світу цього поета пов'язаний з біблійними мотивами, хоча деякі дослідники вважають В. Блейка «поетичним противником природи».

У «Піснях невинності» В. Блейк втілює божественність природи в ідилічному, радісному й гармонійному світі, де панує пасторальний настрій, а багато образів цього циклу є символами єдиного захисника – Бога. Філософія циклу «Пісні досвіду» якраз протилежна: центром стає земна реальність, хоча В. Блейк, як і раніше, вірить у щедрість природи, але вважає, що люди несправедливо використовують її блага.

Вербальна репрезентація концепту ПРИРОДА в індивідуально-авторській картині світу В. Блейка здійснюється різними способами: прямо (через найменування природних об'єктів — назви топографічних об'єктів, явищ природи, рослин, тварин тощо) та опосередковано за допомогою метафор. Перцептивні образи, що апелюють до різних модальностей (зорової, слухової, тактильної), сприяють ефективній та цілісній репрезентації концептів.

У статті обґрунтовано ключову роль антитетичного принципу в моделюванні світу В. Блейком та симбіозу вербальних і візуальних компонентів. Антитетичний принцип виявляється в протиставленні неба й землі, гармонійного світу природи й світу цивілізації, гарного ставлення природи до людей та її байдужості й ворожості. Вербальні та візуальні компоненти вступають у різні види семантичної взаємодії, створюють єдине ціле та підсилюють вираження авторського задуму — протиставлення природного світу й опанованого та спотвореного людиною простору.

Ключові слова: індивідуально-авторська картина світу, концепт, вербальні засоби актуалізації концепту, візуальні засоби актуалізації концепту, перцептивний образ, опозиція концептуальних ознак.

Shyrokova I. I. Nature in the polycode space of W. Blake's worldview. The article deals with the analysis of visual and language means of the NATURE concept representation in the worldview of W. Blake, one of the most famous pre-Romanticism poets in England. The time of W. Blake's creative work was connected with the spread of empirical view on the universe, philosophical perception of nature as mechanistic. The artists of that period formed their own concept of nature. W. Blake, who had anti-Christian sentiment, referred to nature as a certain universe trying to find answers to existential questions, still the world of nature in the poet's worldview is connected with Biblical motives and is extremely spiritualized. Though some researchers consider W. Blake to be "nature's poetic adversary".

In “Songs of Innocence” W. Blake embodies the divinity of nature in an idyllic, joyful and harmonious world, where a pastoral mood prevails, and many images of this cycle are symbols of the only defender – God. The philosophy of the cycle “Songs of Experience” is opposite in many ways: worldly reality becomes the centre, although W. Blake still believes in the generosity of nature, he considers people to be unjust using its blessing.

The verbal representation of the concept NATURE in W. Blake’s worldview is carried out in different ways: directly (through the names of natural objects – names of topographic objects, nature phenomena, plants, animals, etc.) and indirectly through metaphors. Perceptual images that appeal to different modalities (visual, auditory, tactile) contribute to the effective and holistic representation of the concepts.

The article substantiates the pivotal role of antithetic principle in W. Blake’s modelling of the world and symbiosis of language and visual components. The antithetic principle reveals itself in contrasting heaven and earth, harmonious natural world and world of civilization, good attitude of nature to people and its hostility. Language and visual components enter into various types of semantic interaction, create a coherent unity and intensify demonstration of the author’s intention – opposition of natural world and space distorted by people.

Key words: author's worldview, concept, language means of representing concepts, verbal means of representing concepts, perceptual image, opposition of conceptual features.

Концепт ПРИРОДА посідає важливе місце в системі знань та уявлень людини про світ. Він тісно пов’язаний з культурою й менталітетом народу, різними фрагментами картини світу. Досвід взаємодії людини з природою екстраполюється на усвідомлення інших явищ, зокрема артефакти, абстрактні поняття, цінності й оцінки. Розгалужена структура концепту ПРИРОДА зумовлює різноманітність лексичних експлікацій. Саме тому у творчості кожного автора «семантично-асоціативне змістове поле значно розширюється за рахунок індивідуально-авторського розуміння й інтерпретації складників-експлікантів» [Табаківа 2014, с. 46].

До актуальних питань, які досліджуються в сучасній лінгвістиці, належать проблеми сприйняття об’єктів природи та специфіка функціонування концепту ПРИРОДА в національних [Маругіна 2010; Пиличак 2015; Табаківа 2014] та індивідуальних [Дишлюк 2002; Литвинова 2009; Максимовских 2011; Серебрянська 2009] картинах світу. Дослідження особливостей репрезентації природних концептів дозволяє поглибити розуміння сприйняття природи, досягнути її ідейно-сміслову значимість, естетичну наповненість, визначити місце цього концепту серед інших у структурі художнього світу як певних літературних напрямів, так і окремих авторів.

Актуальність цього дослідження визначається домінуванням антропоцентризму в сучасній гуманітаристиці, орієнтацією на дослідження мови у взаємозв’язку з людиною, її культурою, свідомістю, увагою до базових складників концептуальної картини світу. Оскільки концепт ПРИРОДА інтегрує універсальні, культурно-специфічні та індивідуальні уявлення про світ, аналіз засобів його репрезентації уможливорює реконструкцію картини світу автора.

У лінгвокогнітивних та лінгвокультурологічних працях значну увагу приділено місцю концепту ПРИРОДА в художньому світі романтиків, віддзеркаленому як у поезії [Бойко 2015; Маркова 2013; Новикова 2002; Соловьева 1984; Федотова 2011; Scwenger 1996], так і в живописі [Казакова 2010; Plumly 2018]. Розвідки, у яких досліджено особливості репрезентації природних концептів у поетичній та живописній творчості В. Блейка, видатного представника англійського передромантизму, є нечисленними [Белінська 2011; Hutchings 2002]. У деяких працях специфіку усвідомлення поетом природи висвітлено фрагментарно на тлі інших проблем: філософського підґрунтя художньої творчості В. Блейка [Жерновникова 2008; Кейс 2009], особливостей його поетичної мови [Андреева 2012; Roberts 2007], виявів матеріалізму в творчості автора [Critchley 2014].

Мета статті полягає в аналізі особливостей концептуалізації уявлень про природу в полікодовому просторі індивідуально-авторської картини світу В. Блейка.

Реалізація мети передбачає розв’язання таких завдань: з’ясувати чинники, що вплинули на переосмислення концепту ПРИРОДА впродовж доби передромантизму та раннього романтизму; проаналізувати засоби вербалізації цього концепту в мовній картині світу В. Блейка; обґрунтувати визначальну роль антитетичного принципу моделювання світу

автором; продемонструвати симбіоз вербальних і візуальних засобів семіотизації концепту ПРИРОДА в цілісній індивідуально-авторській картині світу В. Блейка.

Об'єктом дослідження є індивідуально-авторська картина світу В. Блейка, а **предметом** – вербальні та візуальні засоби репрезентації концепту ПРИРОДА.

Розвиток культури в XVIII–XIX ст. характеризувався активним переосмисленням античного «олюднення природи», а також «християнської теологічної доктрини, пантеїзму епохи Відродження та бароко, представники яких воліли бачити Бога в природі» [Белінська 2011, с. 14] і формували власний концепт природи. У період передромантизму ретельне спостереження за природою здійснювалося з урахуванням результатів наукових досліджень. Будь-які речі, процеси та природні явища оцінювалися з погляду утилітаризму [Соловьева 1984, с. 10], з урахуванням їх корисності та задоволення потреб.

Природа посідала важливе місце в ієрархії цінностей романтиків. Саме природний світ вони найчастіше сприймали як «сферу реалізованого ідеалу» [Маркова 2013, с. 188]. Пізнання природи стало для романтиків формою самопізнання, адже вони «відкрили природу як самодостатній естетичний об'єкт» [Казакова 2010, с. 854].

Існує думка, що В. Блейк був «поетичним противником природи» [Hutchings 2002, с. 37], а його ставлення до неї «межувало з презирством» [Roberts 2007, с. 66]. Таке твердження вважаємо занадто категоричним і переконані, що у творчості В. Блейка слід шукати небайдуже, хоча й вельми специфічне ставлення до природи. Таку позицію підтверджує значна кількість лексичних вербалізацій, які апелюють до концепту ПРИРОДА, а його репрезентанти співвідносяться з такими групами:

- назви топографічних об'єктів — *valley, stream, meadow, river, woods, grove* (“*Piping down the valleys wild*”; “*And wash in a river and shine in the sun*”);

- позначення явищ природи — *wind, rain, snow* (“*They rise upon clouds, and sport in the wind*”; “*And where'er the rain does fall*”);

- назви рослин — *oak, rose tree, flower, lily, apple, sunflower, grass* (“*Ah, sunflower, weary of time*”; “*While the Lily white shall in love delight*”; “*Till it bore an apple bright*”);

- назви тварин, птахів, комах — *sheep, lion, tiger, skylark, sparrow, robin, raven, grasshopper, beetle, fly, glow-worm* (“*And keep them from the sheep*”; “*While the beetle goes his round*”; “*Then am I / A happy fly*”; “*And the raven his nest has made / In its thickest shade*”);

- дієслова на позначення рухів, дій, процесів та станів, властивих природним об'єктам (*nibble, fly, shine, flow, grow, howl, crow, water*);

- дієслова та іменники, які відтворюють звучання — *lamb's innocent call, ewes' tender reply, bleating lamb, beetle's hum, birds' song, wolfish howl, lion's growl*.

- прикметники, які вказують на ознаки, що сприймаються органами чуття (*bright, warm, sweet*), фізичні властивості (*little, mighty*).

В. Блейк створює комплексний перцептивний образ природи через апеляцію до різних модальностей: зорової (*green hill, green fields, bright mane, golden hair, as white as snow*), слухової (*lamb's innocent call, bleating lamb, beetle's hum, wolfish howl, lion's growl*), смакової (*sweet flowers, sweet golden clime*), тактильної (*birds are covered warm, soft wool*).

Вербалізації перцептивних ознак конкретизують когнітивні образи: ‘природа – жива істота’ (“*happy, silent, moony beams*”; “*But my rose turned away with jealousy*”; “*Where my Sunflower wishes to go*”; “*And the dimpling stream runs laughing by*”; “*Does spring hide its joy*”; “*Frowning, frowning night*”; “*And the morn / Rises from the slumberous mass*”; “*When the stars threw down their spears*”); ‘природа – могутня сила’ (“*a mighty wind*”); ‘природа – храм’, коли природа визнається втіленням Божого замислу, у якому виявляються краса та гармонія світу (“*pretty robin*”; “*pretty rose-tree*”; “*While the Lily white shall in love delight, / Nor a thorn nor a thorn stain her beauty bright*”; “*Or like harmonious thunderings*”). Людина ототожнюється з природою, наприклад, через порівняння дитини з пташкою, що опустила крила: “*How can the bird that is born for joy / Sit in a cage and sing? / How can a child, when fears annoy, / But droop*

his tender wing, / And forget his youthful spring?». У такий спосіб демонструється невіддільність людини від природи в індивідуально-авторській картині світу В. Блейка.

Особливість авторського моделювання світу й, зокрема, репрезентації природи, полягає в тому, що В. Блейк активно застосовує антитетичний принцип і симбіоз вербальних і візуальних засобів відтворення світу. Домінантні опозиції, задіяні у репрезентації природи, актуалізують такі ознаки: ‘природний’ – ‘цивілізаційний’, ‘сповнений’ – ‘спустошений’, ‘радісний’ – ‘сумний’, ‘привітний, безпечний’ – ‘ворожий, сповнений загроз’, ‘небесний’ – ‘земний’.

Гармонійний та ідилічний світ природи створюється в «Піснях Невинності», де домінує пасторальний настрій (“*And we cannot go to sleep; / Besides, in the sky the little birds fly, / And the hills are covered with sheep*”). Відчуття радості й пробудження природи створює щебет пташок, мекання ягнят і голоси дітей (див. приклади вище). У такий спосіб В. Блейк вимальовує картину вічності, яку можуть побачити ті, хто перебуває у стані невинності.

Весна символізує оновлення, початок, безтурботне й безпечне життя (“*They look in every thoughtless nest / Where birds are covered warm*”). Дія багатьох віршів циклу відбувається в лузі (англ. *green*), що був у кожному англійському селі неодмінним майданчиком для зібрань, свят і дитячих ігор (“*A Chapel was built in the midst, / Where I used to play on the green*”). У «Піснях Невинності» луг символізує рай, небесну ідилію: “*The sun does arise, / And make happy the skies; <...> The birds of the bush, / Sing louder around / To the bells’ cheerful sound <...> On the echoing green*”.

Світ, у який людина привнесла культуру й цивілізацію, представлений у циклі «Пісні Досвіду», де земна реальність залишається важливою для В. Блейка. Проте поет звертається до пейзажу міста (“*Every blackening church appals*”), який його шокував, і відтворює порушення «порядку Природи» [Critchley 2014, с. 38], знищення природного світу людиною та його підміну рукотворним світом (“*And tombstones where flowers should be*”). Це досягається паралелізмом уживаних конструкцій Adj+N з урізноманітненням колокацій з прикметником *chartered* “commercialized, managed” (*chartered* + найменування артефакту, *chartered* + найменування природної реалії): “*I wander through each chartered street, / Near where the chartered Thames does flow*”. Невипадково В. Блейк віддає перевагу власній назві (гідроніму *Thames*), а не апелятиву (топографічному найменуванню *river*). У такий спосіб вербалізовано зміну ‘природа → цивілізація’.

Опозиція ознак ‘сповнений’ – ‘спустошений’ реалізується протиставленням контекстів, у яких згадуються назви рослин та їх частин, описами спустошеного людиною ландшафту. Пор.: “*My mother taught me underneath the tree*”, “*Under leaves so green*”, “*Old John <...> Does laugh away care, / Sitting under the oak*”). Зелений дуб виявляється символом божественного захисту. У моделі світу В. Блейка дуб співвідноситься з верхом, а, отже, асоціюється з небом, божеством (“*...underneath the tree*”, “*Under leaves so green*”, “*Sitting under the oak*”). Ознаку ‘спустошений’ експліковано за допомогою прикметників *bleak* “empty, not welcoming or attractive” та *bare* “not covered with anything”: “*And their fields are bleak and bare*”.

Протиставлення ‘радісний’ – ‘сумний’ репрезентовано уживанням прикметників і дієслів на позначення позитивних емоцій (“*merry sparrow*”, “*happy blossom*”, “*When the painted birds laugh in the shade*”, “*The moon <...> With silent delight, / Sits and smiles on the night*”), та позначень відчаю та суму (“*And her locks are covered with grey despair*”, “*All the night in woe / Lycas’ parents go <...> While the deserts weep*”).

У «Піснях Невинності» В. Блейк відтворює привітний, безпечний світ, де людина отримує спокій і радість (“*And flowers and trees and beasts and men receive / Comfort in morning, joy in the noonday*”, “*Little lamb, <...> Come and lick / My white neck*”, “*The feet of angels bright; / Unseen they pour blessing, / And joy without ceasing*”). Природу представлено як незамкнений простір за допомогою вербалізацій, у значеннях яких містяться семи ‘вільний’,

‘просторий’ тощо: “*Then down a green plain, leaping, laughing, they run*” (plain “a large area of flat (= ‘level and smooth, with no curved, high or hollow parts’) land”, leap “to make a large jump from one place to another”, run “to move along (= forward)”).

У “Піснях Досвіду” світ природи сповнений загрози (“*The modest Rose puts forth a thorn, / The humble sheep a threat’ning horn*”; “*Till before their way / A couching lion lay*”; “*Into the dangerous world I leapt*”; “*my rose turned away with jealousy, And her thorns were my only delight*”, “*I see / My foe outstretched beneath the tree*”). Автор уживає прикметники, значення яких містять семи ‘violent, harmful’ (*dangerous, threatening, wild*), ‘impossible to perceive, difficult’ (*invisible*); іменники з семою ‘who tries to harm’ або ‘who is harmed’ у їхній семантичній структурі (*foe, beast, prey*): “*the desert wild*”, “*The invisible worm*”, “*the beasts of prey*”, “*wolves and tigers*”. Сум і розпач викликає обмеженість та замкненість опанованого людиною світу (“*And waters the ground with tears*”), що виражено експліцитно: “*Tangled roots perplex her ways*”; “*through pathless ways*”, “*Prisoned on watery shore*”; “*the pale virgin shrouded in snow*”.

У світі, сповненому загрози, бракує місця радості й щастю, символом яких виступає сонячне світло. Пор. контексти, де йдеться про ворожий світ темряви й ночі (“*And their sun does never shine*”, “*In the forests of the night*”) та контексти, які суміщають вербалізації концептів ‘небесне світло’ та ‘радість’ (“*The sun does arise / And make happy the skies*”, “*The moon, like a flower*”, “*The sun descending in the West, / The evening star does shine*”).

Візуальні засоби репрезентації образів, які використовує В. Блейк, вступають у різні види змістової інтеракції з вербальними засобами, що створюють наведені опозиції. Наприклад, у зображенні ідилічного світу на гравюрах переважають світлі кольори, особливо зелений, а у світі цивілізації — темні, сумні й невиразні кольори (“*The Garden of Love*”, “*The Sick Rose*”).

Виражена вербальними засобами опозиція ‘небо’ – ‘земля’ також доповнюється візуально. У «Піснях Невинності» небо займає більшу частину композиції, його фарби передано соковитим і свіжим блакитним (“*Nurse’s Song*”) або гарячими жовтим і червоним кольорами (як під часу заходу сонця на гравюрі до поезії “*The Shepherd*”). Частим є зображення небесних світил, які дарують світло й зігрівають (“*The Little Black Boy*”, “*The Little Boy Found*”). У «Піснях Досвіду» більшу частину композиції займає спустошена земля. Привітний, безпечний для людини світ репрезентовано образами свійських тварин (“*The Shepherd*”, “*The Lamb*”). Ворожий світ на гравюрах представлений зображеннями мертвих дітей (“*Holy Thursday*”), дерев без листя (“*The Little Girl Found*”, “*A Poison Tree*”), хижих і небезпечних тварин (див. ілюстрацію до поезії “*Earth’s Answer*”, де В. Блейк створює образ змії — символ небезпеки, християнський символ сатани).

Висновки. Концепт ПРИРОДА — важливий складник індивідуально-авторської картини світу В. Блейка, актуалізований комбінацією вербальних та візуальних засобів, які взаємодоповнюють один одного та підсилюють вираження головного авторського задуму — протиставлення природного світу й опанованого та спотвореного людиною простору. Візуально-вербальна репрезентація концепту забезпечує одночасну апеляцією до різних модальностей реципієнта й ефективно втілення контрастивних ознак (‘природний’ – ‘цивілізаційний’, ‘сповнений’ – ‘спустошений’, ‘радісний’ – ‘сумний’, ‘привітний, безпечний’ – ‘ворожий, сповнений загроз’, ‘небесний’ – ‘земний’).

Перспектива подальшого дослідження полягає у вивченні інших важливих складників індивідуально-авторської картини світу В. Блейка, пов’язаних з концептом ПРИРОДА; у порівняльному аналізі засобів візуально-вербальної репрезентації концептуальних зв’язків ПРИРОДА – ЛЮДИНА – ЧАС – ПРОСТІР тощо.

Література

Андреева Е. Д. Поэтический язык У. Блейка: «Песни невинности и опыта». *Lingua mobilis*. № 6 (39). 2012. С. 23-31.

Белінська І. Д. Концепти природи в поезії Вільяма Блейка та Федора Тютчева : автореф. дис. ... канд. філол. наук. 10.01.05 порівняльне літературознавство. Тернопіль, 2011. 21 с.

- Бойко Я. Моделювання поняттєвого складника концептуального простору естетичної оцінки прекрасне / потворне в ліриці англійського романтизму. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Германська філологія. 2015. Вип. 740-741. С. 23-27.
- Дишлюк І. М. Лексико-семантичне вираження концепту "природа" у поетичній мові Ліни Костенко: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 Харків, 2002. 210 с.
- Жерновникова О. В. Творчество Вильяма Блейка художника. *Известия Российской государственной педагогической университета им. А.И. Герцена*. 2008. С. 92-100. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tvorchestvo-vilyama-bleyka-hudozhnika> (дата звернення: 06.08.2017).
- Казакова И. Б., Полякова О. Л. Романтический пейзаж в живописи и поэзии первой половины XIX века. *Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского*. 2010. № 4 (2). С. 854-857.
- Кейс В. Пісні невинності і пісні досвіду: парадоксальна візія Вільяма Блейка. 2009. URL: <http://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/545/41/> (дата звернення: 10.09.2018).
- Литвинова В. В. Индивидуально-авторские концепты в структуре художественного мира Рэя Брэдбери : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Краснодар, 2009. 234 с.
- Максимовских А. Г. Концепт "Природа" в лирике поэта Зауралья А. М. Виноградова: лингвокультурологический аспект : дисс. канд. филол. наук : 10.02.01. Шадринск, 2011. 197 с.
- Маркова М. В. Концепт природы у европейській поезії доби романтизму. *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Сер.: Філологічна. 2013. Вип. 36. С. 188-189.
- Маругина Н. И., Ламинская Д. А. Концепт "природа" в русской и английской языковых картинах мира. *Язык и культура*. 2010. № 2. С. 36-45.
- Новикова В. П. Метафорические модели смыслообразования поэзии романтизма : дис. ... канд. филол. наук. 10.02.19: Теория языка. Челябинск, 2002. 167 с.
- Пилляч Н. С. Семантико-когнітивна об'єктивація фреймового концепту явища природи в англійській та українській мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. Київ, 2015. 19 с.
- Серебрянская И. М. Етнокультурный концепт "природа" как складовая просторового коду. *Філологічні трактати*. 2009. Т. 1. №1. С. 90-94.
- Соловьева Н. А. Английский предромантизм и формирование романтического метода. Москва: Издательство Московского университета, 1984. 147 с.
- Табакова Г. І. Концепт «природа» в структурі художнього світу ліричної прози. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2014. Вип. II. С. 45-55.
- Федотова Л. В. Фольклорное видение мира поэтами-романтиками: образ природы в культурной модели мира. *Вестник Вятского государственного университета*. 2011. С. 86-89.
- Critchley P. The Visionary Materialism of William Blake. 2014 URL: https://www.academia.edu/6582196/The_Visionary_Materialism_of_William_Blake (Last accessed: 25.09.2019).
- Hutchings K. Imagining Nature. Blake's Environmental Poetics. Montreal & Kingston: Mc-Gill-Queen's University Press, 2002.
- Plumly S. Elegy Landscapes: Constable and Turner and the Intimate Sublime. W. W. Norton & Company, 2018. 208 p.
- Roberts J. William Blake's Poetry. A Reader's Guide. London: Continuum International Publishing Group, 2007.
- Scwenger P. Blake's Boxes, Coleridge Circles, and the Frame of Romantic Vision. *Studies in Romanticism*. Boston, 1996. Vol. 35. № 1. P. 99-117.

Джерела ілюстративного матеріалу

Blake W. Songs of Innocence and Songs of Experience. London: CRW Publishing Limited, 2012. 120 p.

(Матеріал надійшов до редакції 3.03.20. Прийнято до друку 9.04.20)

УДК: 811.792.7

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2020-79-24>

ЯРМАК О. С., ФЕДОРЕНКО Л. В.
(Запорізький національний університет)
swabia33@yahoo.de

СТИЛІСТИКА ЖИВОПИСУ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ КРИТИЧНИХ ТВОРІВ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

Стаття досліджує стилістичні засоби в критичних мистецтвознавчих статтях картин відомих художників високого Відродження кінця 15-го - до початку 16-го століття, таких як Леонардо да Вінчі, Альбрехт Дюрер, Джованні Белліні, Лоренцо ді Креді, Пінтуріккьо і П'єро ді Козімо, Розглянуто питання функціонування та мети використання мовного інструментарію. Стилїстика критичного аналізу може успішно вловити дух полотна. Використані в таких творах стилістичні прийоми відрізняються розмаїттям.

В ході дослідження було виявлено, що автори мистецтвознавчих творів часто вдаються до використання таких стилістичних прийомів, як епітет, метафора, антитеза, гіпербола, порівняння, кульмінація і символ. Описуючи твір мистецтва, автор вербалізує лише те, що бачить і не повинен в своїй критичній роботі додавати свого враження чи почуттів.